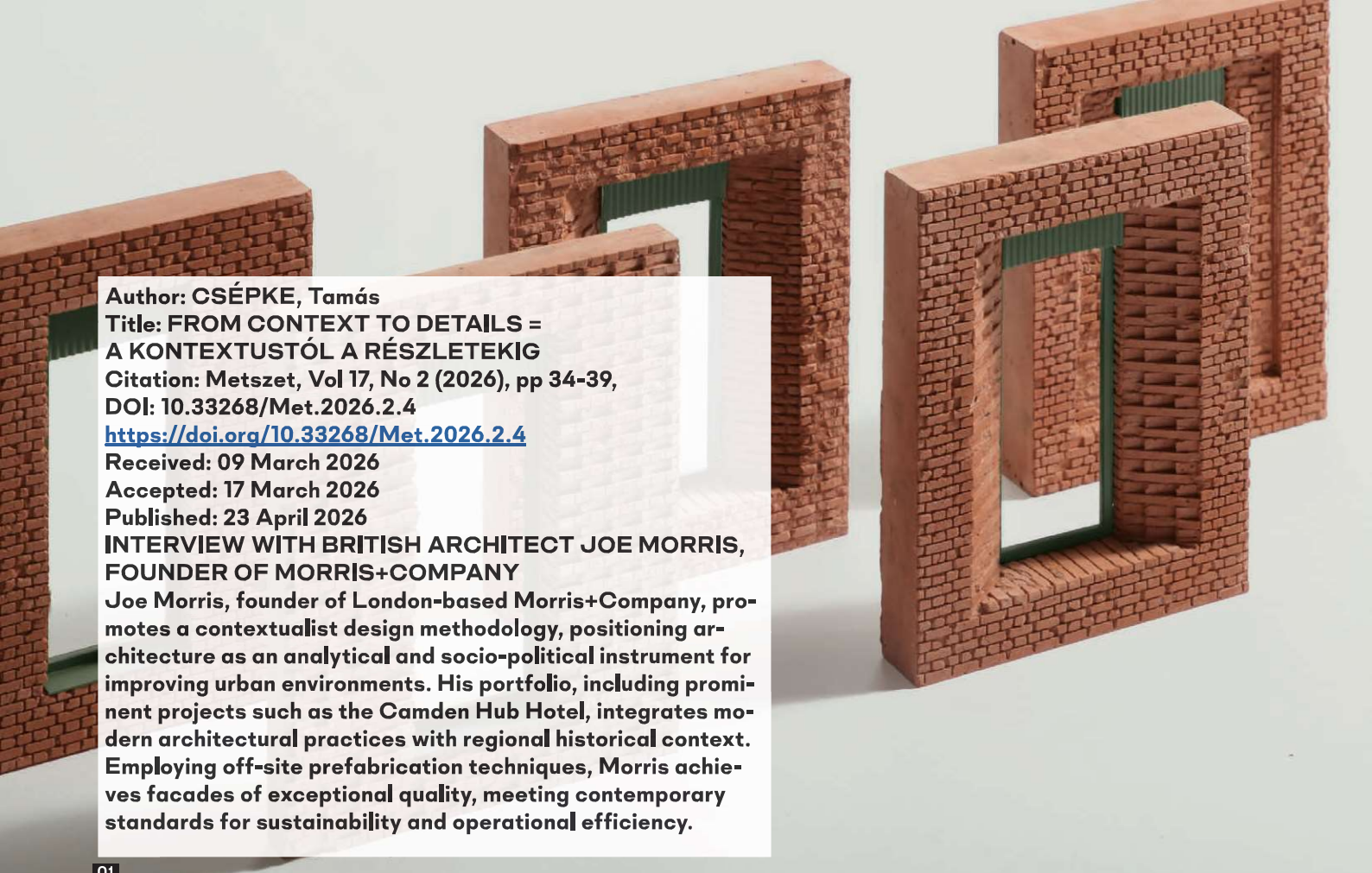

Author: CSÉPKE, Tamás

Title: FROM CONTEXT TO DETAILS =
A KONTEXTUSTÓL A RÉSZLETEKIG

Citation: Metszet, Vol 17, No 2 (2026), pp 34-39,

DOI: 10.33268/Met.2026.2.4

<https://doi.org/10.33268/Met.2026.2.4>

Received: 09 March 2026

Accepted: 17 March 2026

Published: 23 April 2026

INTERVIEW WITH BRITISH ARCHITECT JOE MORRIS,
FOUNDER OF MORRIS+COMPANY

Joe Morris, founder of London-based Morris+Company, promotes a contextualist design methodology, positioning architecture as an analytical and socio-political instrument for improving urban environments. His portfolio, including prominent projects such as the Camden Hub Hotel, integrates modern architectural practices with regional historical context. Employing off-site prefabrication techniques, Morris achieves facades of exceptional quality, meeting contemporary standards for sustainability and operational efficiency.

01

A KONTEXTUSTÓL A RÉSZLETEKIG

BESZÉLGETÉS JOE MORRIS BRIT ÉPÍTÉSSZEL,
A MORRIS+COMPANY ÉPÍTÉSZIRODA ALAPÍTÓJÁVAL

A 2026-os londoni RIBA építészeti díjra összesen hetvenkét projektet jelöltek shortlistre. A munkák között négy projekttel is szerepel a londoni székhelyű Morris+Company építésziroda. [1] Munkáik között jellemzően nagyobb léptékű épületeket találunk, amelyek magukon hordozzák a város gazdag épített örökségének nyomait az általuk megfogalmazott sajátos nyelvezettel. [2] Az esélyesek listáján megtalálható négy épület között szerepel a Camden High Street-i Camden Hub Hotel, ami a kereszteződést élénk központtá alakítja át, magában foglal egy 80 szobás szállodát, három szociális bérlakást, valamint felújított üzlethelyiségeket. A Camden Town megőrzendő védett területén található projekt egy rossz állapotú, 20. század végi üzlethomlokzatot vált fel, és kelti új életre azt. [3] Sajátos, kortárs kialakítása a városrész építészeti jellegéből merít ihletet, a helyi utcakép részletes tanulmányozása alapján. A tördelt motívumokkal díszített dinamikus homlokzat és a földszinti üzletfront kialakítása a környékbeli viktoriánus és edwardiánus épületek jellemzőiből idéz és illeszkedik kortárs nyelvezete által. A tervezői szemléletről és a munkamódszerről, az építészeti reprezentációról és a díszítés szerepéről doktori kutatásom kapcsán készítettem interjút Joe Morris alapítóval.

02

- 01 A homlokzati részletképzések kapcsán készült makett-tanulmányok fontos tervezői eszközként jelennek meg az iroda módszerében
- 02 Az épülettömeg komponált mozgalmassága keretet ad a homlokzati részletképzések rendszerének

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
Joe Morris

FOTÓ | PHOTO
Jack Hobhouse

SZERZŐ | AUTHOR
CSÉPKE, Tamás

■Kezdjük azzal, hogy írd le, kérlek, milyennek látod azt a kontextust, ahol dolgoztok. Gondolok ezalatt arra a társadalmi, kulturális, akár politikai közegre, amelyben nap mint nap navigálnotok kell, és érvényre juttatnotok az építészeti meggyőződésed. A munkáitokat látva számomra kiolvasható egyfajta analitikus megközelítés, amit kiteljesít az építész koncepciózus víziója. Mi a ti megközelítésetek, mondanivalótok a munkáitokkal?

—Nagyon összetett az, ami körülvesz bennünket, és ami hat ránk, ha a tágabb világban végbemenő változásokra gondolok. Ha szigorúan a mi irodánk működésére vetítem a dolgot, akkor, azt gondolom, gyakorló építészként szerencsés helyzetben tudhatom magam. Londonban,

Hackney-ben egy olyan közegben dolgozunk, amely nagyon szabad kulturálisan és gazdaságilag is. Ebből adódóan rengeteg energiát fektethetünk a párbeszédbe, ami fontos, mert így van visszajelzés, hogy mit társítanak az emberek egy-egy házhoz. Azt gondolom, hogy az építészetet csak olyan kontextusban szemlélhetjük, ahol egy összetett kapcsolatrendszer részeként létezik, ami-ben egyszerre politikai, kulturális, gazdasági közreműködő eszköz és nem önmagáért való alkotói folyamat. Hasonlóan, mint egy kutatás, amely során azt próbálnám felfejteni, hogy miképpen lehet egy hely élhető amellelt, hogy megfelel ennek a rengeteg különböző szükségletnek.

03

■Ez ebben a formában valóban komplex. Mit tartasz kifejezetten nehézségnek?

—Azt hiszem, a legnehezebb az építészetben jelenleg az, hogy valóban magas minőséget érjünk el. Persze ennek több formája van, de lényegében egy irányba mutatnak. A munkáink többnyire városi közegben (London) készülnek, azon belül is sokszor történeti múlttal, hangulattal rendelkező városi szövetben. Ebből adódóan az a legnehezebb kérdés számomra, hogy hogyan definiálható a magas minőség. Milyen legyen az épület, hogy a közösség, a város magáénak érezze, és megbecsült részévé váljon? Itt szakmán belül is húzódik egy komoly ellentét. Emellett ma mindent áthat a klímaválság kérdése,

nehezen tudunk bármit érvényre juttatni, ha létjogosultsága nem igazolható annak hatékonysága, alacsony környezeti terhelése által is.

■Mit értesz pontosan a szakmán belül jelen lévő ellentét alatt?

—Ahogy mi dolgozunk, az egyfajta kontextualista megközelítés. Ezzel szemben a nemzetközi építészetnek van egy megközelíthetetlen, konceptualista vonala is, amely egyfajta helyteremtő erőként tekint magára. Mi ellentétes irányból közelítjük meg ezt, a hely már ott van, létezik, és amit csinálunk, a meglévő bővítése, fejlesztése. Az a szemléletünk, hogy hozzáadunk és kiegészítő módon javítjuk

03
04

03 A tervezők a környező történelmi homlokzatokból merítettek inspirációt, amit a téglaváltozatok használata által kortárs építészeti nyelvezetbe ültettek át

a környezetet, így katalizálunk pozitív változást. Ebben az értelemben egy új épület a közösség életét is befolyásolja, és fontos, hogy illeszkedjen és természetes része legyen az adott helynek. Ez nem zárja ki azt, hogy mi is megfogalmazunk koncepciózus állításokat. Fontosnak tartom, hogy valamiféle kapcsolódási lehetőséget teremtünk, amely összeköti az embereket az adott hellyel. Önmagukban a tradíciók ma már nehezen értelmezhetők, de fontos, hogy a munkánk során legyenek kapcsolódási pontok, és legyenek eszközeink, amelyekkel ezeket érzékeltetjük.

■Említetted, hogy kontextualista építészként tekintesz magatokra. Feltételezem, ez meghatározza ezeknek a kapcsolódási pontoknak a mikéntjét is. A doktori kutatásomban korábban foglalkoztam az ornamentika helyi identitást képző szerepével, amely kapcsolatteremtő eszköznek tűnik az alkotó építész kezében.

—Az embereknek mindig vannak asszociációik a helyről és a hagyományokról, történelemről. Ebben az összefüggésben értelmezve a díszítés és a narratíva egy épület és hely viszonyában rendkívüli értéket képvisel. Mert nagyon közvetlen módon kapcsolódik ahhoz a történethez, amely lokálisan kialakult, függetlenül annak minőségétől. Lehet az gazdag kulturális múlt vagy szegényes,

jó vagy rossz. Caruso St. John vagy David Kohn próbálják megjeleníteni az építészeti gondolatot a textúrák, színek, díszek által, ami nemcsak kifejeződést, inkább egyfajta pozitív kötődést eredményez az adott helyhez. De ez nem feltétlen általános nézet. A legtöbb építészeti iskola a modernizmus alapjaiból építkezik, amely ebből a szempontból egyfajta kritikai narratívát közvetített, és százéves gondolatok vezérlik. Kevésbé szól kézműves-ségről vagy arról, hogy egy hely történetét megértsük és kötődjunk hozzá. Lehet, ahogy a mi viselkedünk a poszt-modernhez hasonló állapot, de ezt be lehet mutatni a megrendelőknek és elmagyarázni a jelentőségét.

■ Sok dolgot említettél, de ami talán ma egyetemesen áthatja az építészetet, azok a fenntarthatósági kérdések. Ezt te is kiemelted, feltűnik a munkáitokon és munkamódszerekben is, de emellett van egy finoman részleteképző megközelítések is. Látható, hogy sokat kísérleteztek modelleken, és a kivitelezés során is előregyártással. Ez valamiféle egysége az esztétika és a technológia kettősének?

— A beruházói oldalról érkező nyomás, a bekerülési költség, az időráfordítás olyan nézőpontok, amelyek kulcsfontosságúak. A helyszíni munkák minimalizálása által ezek optimalizálható tényezők, és visszautalva a korábbi gondolatokra, ezzel az épített minőség is jobban biztosítható. Ez a módszer nemcsak optimalizáció, hanem összességében jobban átgondolhatók a szerkezeteket, homlokzatokat. Gyári körülmények között rendkívül hatékonyan lehet építeni, hisz minden testközelen van, a földön vagy munkaasztalon fekszik. Ezen a ponton ér össze az esztétikai vonal, a kézműves hozzáállás és az építési rendszerben történő megvalósítás. Könnyebben ismételhető ilyen körülmények között valami reprezentatívabb elem, mint állványon. Ezáltal a díszítés is egyre inkább lehetségessé válik, mert rendszerszinten beépíthető és optimalizálható, ami nagyszerű dolog.

■ Próbáltam megfogalmazni egy szóban, amit a munkáitokban látok, főleg a homlokzatok kapcsán, és ez a szó a részletgazdagság. Feltételezem, összefügg azzal, amit az előregyártásról mondtál. De mi a forrása? Hogyan hat ez a gondolkodásotokra? a kicsiből a nagy felé vagy inkább ellenkező irányból közelítetek?

— Fontos, hogy annyi időt szánunk ezeknek a részleteknek a felfejtésére, amennyit csak lehet, de alapvetően gyűjtjük az ingereket, értelmezzük és beépítjük őket a koncepcióba, egészen a határidő végéig. A folyamat lényege a gyűjtés-elemzés. A tervezés általában egy programmal indul, amit megkapunk, és célunk, hogy jobbá tegyük. De annak a módja már a mi kezünkben van, és itt játszik fontos szerepet a megismerés, mert kontextusba tudod helyezni a programot. Az információkból összeáll egyfajta rendszer, egy taxonómiai tanulmány. Munka közben sokat fotózunk, összegyűjtjük az adottságokat, vizualizáljuk a kontextust, mintha pixelek lennének egymás mellett, amelyek felépítik a képet. Ez sok mindentől áll, színek, textúrák, kompozíciók, formák, amelyekből hangsúlyt adunk bizonyos dolgoknak, hogy a tervezés során támpontot jelentsenek és irányba állítsák a folyamatot. Fokozatosan építjük fel egy-egy hely narratíváját ezekből az elemekből.

■ Hogyan fogadja ezt a megközelítést egy megrendelő? — A megrendelő, ha tehetné, másnapra már látni szeretné az épületről készült rajzokat. Mint mondtam, kapunk egy programot, és amikor mi hozzátesszük a magunkét, elindul az oda-vissza adogatás. De az általunk készített anyagoknak köszönhetően kiegészül a tervezési program az építészeti többlettartalommal, és végül ebből a folyamatból keletkezik a végeredmény. Ami, ha a londoni munkáinkra gondolok, nagyon fontos, mert rengeteg ember él itt, és emiatt kifejezetten súlyossá válnak a döntések abból a szempontból, hogyan hat egy program megvalósulása az adott környezet szereplőire.

■ Az építészetet érzelmi és mérnöki oldala közötti finom egyensúlynak szokás tekinteni. Fenti szavaidból is ez olvasható ki számomra. Hogyan jellemeznéd te ezt a folyamatot?

— Ha ez tisztán tudományos elemző megközelítés lenne, akkor meglehetősen lelketlen lenne. Az irracionális oldal is fontos. Mivel, ha bemutatod az ötletet az emberek előtt, folyamatosan visszajelzéseket kapsz a reakcióik alapján. Ez általánosan egy idegenkedés az új dolgoktól, főleg, ha ez egy új építkezés a szomszédjában. Őket valamilyen formában meg kell győzni arról, hogy az, amit létrehozunk jó lesz. Ebben a folyamatban ugyanolyan fontos a karbonlábnyom minimalizálásnak érthetősége és az identitás vagy a helyi kontextus kötődési formájának megmutatása.

■ Az elmondottakból számomra a kontextus válik hangsúlyossá, ahogy te is említetted. Gyakorlatilag beburkoljátok az épületeket, amelyek ezáltal inkább a környezethez kapcsolódnak, míg a belső tartalom kevésbé fontos. Értem ezt, főleg irodaházak, többlakásos épületek, nagyléptékű feladatok esetében.

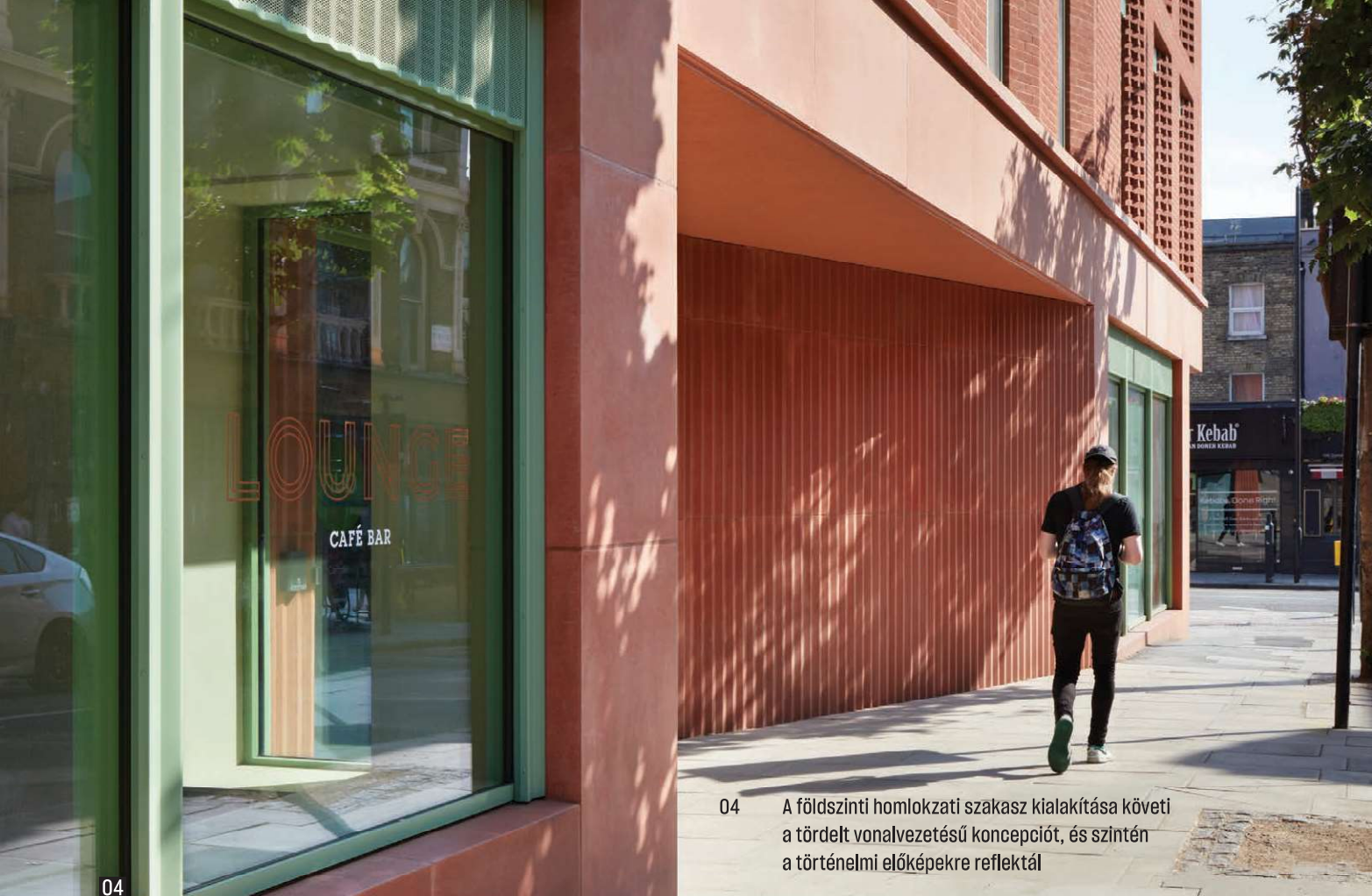
— Igen, beburkoljuk a házakat, amihez alapvetően a környezetből merítjük a forrásokat, és azzal alakítunk ki kapcsolatot. Ez az apró részletektől kezdve a tömegalakításig befolyásolja a tervezést. A technológia adta lehetőségek pedig szorosan összefonódnak a koncepcióval és megvalósítással ebben a folyamatban, ahol a már említett előregyártás kulcskérdés.

■ Ez azt jelenti, hogy a részletek is a kontextusból erednek?

— Abszolút, felfoghatjuk őket a helyi tényezők kombinációjaként. Egy tervező kezei alatt az évek során összeáll egy eszköztár. A téglák, a habarcs kialakítása, a textúrák, ezek mind alapvető eszközök, amelyek az előregyártás során kapcsolódnak nagyobb egységgel. De az, hogy azok pontos kialakítása vagy kombinációja milyen, rendkívül kontextusfüggő. Londonban a téglák hagyományos építőanyag, jelentős épített örökség társul hozzá, még az üzleti negyedekben is megjelenik és ez igazán sajátossá tudja tenni az épületeket. Ezt azért is hangsúlyozom, mert ez az építőanyag olyan elem, amely kapcsolódik a helyhez, ezáltal az emberek azonosulni tudnak az újjal, kötődni hozzá.

■ Milyen formában?

— Abban, ahogy a város identitásához kötődik. Vegyük a példákat, amelyeket már említettél: az irodaházak, társasházak szinte globális irányelvek mentén alakíthatók ki. Vannak persze helyi sajátosságok, de a méretek, raszterek hasonló nagyságrendeken lapulnak. A tájolás, benapozás mind tudományos elvek mentén meghozható

04 A földszinti homlokzati szakasz kialakítása követi a tördelt vonalvezetésű koncepciót, és szintén a történelmi előképekre reflektál

döntésekből születnek. De a külső burok és annak a megjelenése a városban sok lehetőséget rejt. Ha egy példát kellene említenem, az R7 irodaépület jut eszembe, amely különleges helyzet, mert fémburkolatú épületről beszélünk, amely csak szín-textúra szinten kötődik a helyhez. Az épület egy végletekig optimalizált másfél méteres raszterrel készült irodaház. A városi kontextus, a Kings Cross és a viktoriánus vasútépítés történetisége nagyban hatott ránk. Az állomás jelenti a kaput Európa felé. A vágányok, a pályák mind visszaköszönnek valamilyen interpretáció nyomán. A homlokzat színe a St. Pancras pályaudvar viktoriánus téglafelületéhez hasonló. Ez által a szín által, amely lényegében néhány mikronos dekoráció, jut kifejezésre a kontextushoz való kapcsolódás. Talán így bezárul a kör, és a racionalitás, a logika, a tiszta képlet kiegészül a kontextus adta narratívával.

A Doktoranduszi Kiválósági Ösztöndíj Program (DKÖP) által támogatott projekt a Kulturális és Innovációs Minisztérium Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból nyújtott, valamint a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem közös támogatásával, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatallal kötött támogatási szerződés alapján valósult meg.

IRODALOM / REFERENCES

- [1] „RIBA International Awards 2026 Shortlist announced”, Riba [honlap], hozzáférhető: <<https://www.riba.org/news/riba-international-awards-2026-shortlist-announced/>> [utolsó belépés: 2026-03-16].
- [2] Wu, Cai - Wang, Jiong - Wang, Mingshu - Biljecki, Filip - Kraak, Menno-Jan: „Formalising the urban pattern language: a morphological paradigm towards understanding the multi-scalar spatial structure of cities”, *Cities*, Volume 161, (2025), 105854, DOI: <10.1016/j.cities.2025.105854.> [utolsó belépés: 2026-03-16].
- [3] Camden London Borough Council: , Camden [honlap], hozzáférhető: <<https://www.camden.gov.uk/camden-town-conservation-area>> [utolsó belépés: 2026-03-16].

ÉPÍTETŐ: Demar Holdings | ÉPÍTÉS: @axiomarchitects; Morris+Company | ÉPÍTÉS MUNKATÁRSAK: Joe Morris, Tania Marques Perez, Mario Barrientos, David Storrington, Nick Cooper | PROJEKTMENEDZSER: JLL | URBANISZTIKA: Gerald Eve | LÉGTECHNIKAI TERVEZŐ: Phlorum | AKUSZTIKA: 24 Acoustics | STATIKA: @clancyconsult | GÉPÉSZET ÉS VILLAMOSSÁG: PSH | GENERÁLKIVITELEZŐ: Gilbert Ash | MŰEMLÉKI SZAKÉRTŐ: KM Heritage